

Sygn. akt I C 1173/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Anna Dulcka

Protokolant: Aleksandra Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 roku, w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.**

przeciwko **R. S.**

o zapłatę

uchyla wyrok zaoczny wydany w niniejszej sprawie w dniu 23 października 2015 roku i oddala powództwo w całości.

SSR Anna Dulcka

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 4 sierpnia 2014 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego R. S. kwoty 1.664,17 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 5 sierpnia 2014 roku pozwu do dnia zapłaty, nadto o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 13 maja 2013 roku pozwany zawarł z pierwotnym wierzycielem (...) spółką z o.o. z siedzibą w P. umowę pożyczki gotówkowej numer (...), na mocy której pożyczkodawca pozostawił do dyspozycji strony pozwanej środki pieniężne w wysokości zgodnej z treścią umowy, zaś pożyczkobiorca w osobie pozwanego zobowiązał się do spłaty zaciągniętej pożyczki wraz z należnym oprocentowaniem, prowizjami oraz innymi kosztami i opłatami w terminie i na zasadach precyzyjnie określonych w umowie.

W dalszej kolejności powód wskazał, że zobowiązanie z tytułu przedmiotowej umowy pożyczki nie zostało uregulowane przez pozwanego, co skutkowało wypowiedzeniem umowy, a wynikająca z niej wierzytelność stała się przedmiotem cesji z dnia 9 maja 2014 roku zawartej pomiędzy pożyczkodawcą a powodem. Dodał, że na dzień zawarcia tejże umowy zadłużenie pozwanego wynosiło kwotę 1.664,17 złotych, w tym: 916,667 złotych tytułem należności głównej, 300 złotych tytułem odsetek karnych oraz 419,42 złotych tytułem kosztów.

Wyjaśnił, że dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie stało się wymagalne w dniu 27 września 2013 roku. Zaznaczył, że pismem z dnia 30 maja 2014 roku poinformował pozwanego o dokonaniu cesji wierzytelności, dążąc do polubownego rozwiązania sporu. Wskazał, że na kwotę żadaną w toku postępowania w wysokości 1.664,17 złotych poza wskazanymi wcześniej należnościami składa się nadto kwota 28,08 złotych tytułem odsetek ustawowych od dnia 10 maja 2014 roku do dnia wniesienia niniejszego pozwu.

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania tut. Sądowi z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Pozwany R. S., pomimo prawidłowego doręczenia odpisu pozwu wraz z załącznikami oraz stosownymi pouczeniami, nie zajął stanowiska w sprawie, ani też nie stawiał się na wyznaczone w dniu 23 października 2015 roku posiedzenie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 23 października 2015 roku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.664,17 zł (pkt I) oraz tytułem kosztów postępowania kwotę 630 zł (pkt II). Nadto Sąd nadał wyrokowi w tym zakresie rygor natychmiastowej wykonalności (k. 130-131).

Przedmiotowy wyrok zaoczny zaskarżył pozwany R. S. wnosząc sprzeciw (k. 149), w którym zaskarżył orzeczenie w całości, wnosząc o jego uchylenie oraz oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazał, że powód nie przedstawił oryginały umowy pożyczki, ani też oryginału umowy cesji.

W piśmie z dnia 27 maja 2016 roku (k. 158) – uzupełniając swój sprzeciw – pozwany nadmienił, że przedłożona przez pozwanego umowa cesji stanowi jedynie fragment faktycznie zawartej umowy, w tym wskazał na brak szczegółowych danych w zakresie jego wierzytelności. Nadto zakwestionował wysokość przysługującej powodowi wierzytelności, zauważając brak dokumentów wykazujących zasadność żądania co do wysokości.

W odpowiedzi na zawarte w sprzeciwie zarzuty, strona powodowa w piśmie z dnia 12 grudnia 2016 roku (k. 174-179), wniosła o utrzymanie w mocy wyroku zaocznego wydanego w dniu 23 października 2015 roku oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że wykazał swoje żądanie co do zasady poprzez przedłożenie umowy pożyczki gotówkowej zawartej z pozwanym, jak też poprzez przedłożenie umowy cesji z dnia 9 maja 2014 roku. Dodał, że możliwość złożenia załącznika do umowy przelewu wierzytelności wyłącznie względem osoby, której postępowanie dotyczy zyskało już aprobatę w judykaturze. Powołał się przy tym na wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 20 kwietnia 2016 roku (I ACa 822/15). Odnosząc się natomiast do zarzutów w zakresie wysokości wierzytelności podkreślił, że to na pozwanym spoczywa obowiązek udowodnienia, że dokonał spłaty udzielonej jemu pożyczki, do której zobowiązany był na mocy umowy z dnia 13 maja 2013 roku. Powołał się przy tym na treść uzasadnienia do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 1999 roku podkreślając, że powód powinien był wykazać jedynie fakt zawarcia umowy, zaś pozwanego obciąża dowód wykazania okoliczności niweczących prawo powoda, a więc, że pożyczkę zwrócił. Wskazując na treść umowy, w tym § 7 ust. 1 pkt 1 wyjaśnił, że na pozwanym poza spłatą kwoty 1.000 zł tytułem pożyczki spoczywał również obowiązek zapłaty kwoty 79 zł tytułem prowizji za obsługę oraz kwoty 199 zł tytułem prowizji wstępnej. Dodał również, że pozwany dokonał spłaty jedynie jednej z rat pożyczki, zaś umowa została wypowiedziana w czwartym okresie odsetkowym, co uprawniało pożyczkodawcę do naliczenia trzykrotności kwoty prowizji (3 x 79 złotych) w łącznej kwocie 237 złotych. W dalszej kolejności wyjaśnił, że kwota 300 zł – omyłkowo określona w pozwie jako odsetki karne – znajduje oparcie w treści § 5 ust. 5 pkt c, który umożliwił pożyczkobiorcy naliczenie opłat windykacyjnych w kwocie 5 zł za każdy dzień opóźnienia przez okres 60 dni (5 x 60 = 300 złotych). Podsumowując wskazał, że na żądanie w wysokości 1.664,17 złotych składają się kwoty: 916 złotych (kapitał), 237 złotych (prowizja za obsługę do momentu wypowiedzenia umowy), 182,41 złotych (prowizja za udzielenie pożyczki), oraz 28,08 złotych (odsetki ustawowe naliczone przez powoda).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 maja 2013 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. zawarła z R. S. umowę pożyczki na kwotę 1.000 złotych.

W § 7 umowy strony ustaliły, że spłata pożyczki będzie następować w 12 równych ratach miesięcznych w wysokości i terminach określonych w harmonogramie, stanowiącym załącznik do umowy pożyczki.

W myśl § 5 umowy z tytułu pożyczki pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty na rzecz pożyczkodawcy:

a) prowizji wstępnej za udostępnienie pożyczki, w wysokości: 199.00 złotych, która będzie należna A. w całości od chwili wypłaty pożyczki, a którą pożyczkobiorca będzie obowiązany zapłacić A. w równych częściach w terminach wymagalności każdej z rat spłaty pożyczki określonych w harmonogramie lub w momencie wcześniejszego wygaśnięcia umowy pożyczki niezależnie od jej przyczyny;

b) prowizji za obsługę w wysokości 79.00 złotych, należnej za każdy rozpoczęty okres odsetkowy ustalony zgodnie z punktem 4.3 umowy pożyczki. Prowizja za obsługę będzie płatna każdorazowo w dniu wymagalności odpowiedniej raty spłaty pożyczki przypadającym na koniec okresu odsetkowego, którego prowizja dotyczy lub, odpowiednio, w momencie wcześniejszego wygaśnięcia umowy pożyczki, niezależnie od jego przyczyny;

c) opłaty windykacyjnej równej: 5 złotych za każdy dzień opóźnienia spłaty jakiegokolwiek kwoty wynikającej z umowy pożyczki, w tym w szczególności kwoty kapitału pożyczki, odsetek, opłat lub prowizji. Opłata windykacyjna pobierana jest przez 60 dni od daty powstania obowiązku spłaty pożyczki lub pozostałych należności.

Zgodnie z treścią § 11 umowy pożyczkodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy pożyczki, w każdym przypadku gdy:

a) pożyczkobiorca nie dokona w terminie spłaty jakichkolwiek kwot z tytułu umowy pożyczki;

b) A. poweźmie wiarygodną wiadomość, że pożyczkobiorca nie dokona w terminie spłaty pożyczki, mimo że termin spłaty jeszcze nie nastąpił;

c) którekolwiek z oświadczeń złożonych przez pożyczkobiorcę we wniosku o udzielenie pożyczki lub inna istotna informacja bądź dokument złożony przez pożyczkobiorcę okazały się nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd.

11.2 Termin wypowiedzenia umowy przez A. wynosi 14 dni kalendarzowych lub 7 kalendarzowych dni w przypadku zagrożenia upadłością lub niewypłacalnością pożyczkobiorcy.

11.3 Wypowiedzenie umowy pożyczki wymaga oświadczenia na piśmie złożonego Pożyczkobiorcy osobiście lub przesłanego pocztą poleconą na adres zawarty w preambule niniejszej umowy pożyczki. Oświadczenie złożone za pośrednictwem poczty jest skuteczne od daty doręczenia w dniu roboczym.

11.4 W przypadku wypowiedzenia umowy pożyczki, A. ma prawo podjąć wszystkie działania przewidziane w punkcie 9.2 (b) - (e) niniejszej umowy pożyczki, a także wszelkie inne działania wynikające z obowiązujących przepisów prawa.

dowód: umowa pożyczki k.33-37.

W dniu 9 maja 2014 roku (...) sp. z o.o. zawarł z (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę przelewu pakietu wierzytelności, w tym wierzytelności R. S. w łącznej kwocie 1.636,09 złotych, na którą składają się: kwota pożyczki 916,67 złotych opłaty karne w kwocie 300 złotych oraz opłaty umowne w kwocie 419,42 złotych.

Pismem z dnia 17.03.2014 roku powód skierował do pozwanego zawiadomienie o przelewie wierzytelności.

dowód: wyciąg (...) k.22,

postanowienie k.23,

odpisy z KRS k.24-26,

umowa cesji wraz z załącznikami k.38-59.

Pismem z dnia 28 maja 2014 roku (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. poinformował R. S. o zawarciu umowy przelewu wierzytelności oraz wezwał do zapłaty kwoty 1.638,70 złotych (916,67 złotych tytułem kapitału; 303,61 złotych tytułem odsetek oraz 419,42 złotych tytułem kosztów).

dowód: wezwania k.27-28,

zawiadomienia o przelewie k.29-32.

Sąd zważył, co następuje:

Na gruncie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ocenianego w kontekście podstawy prawnej żądania, powództwo zasługiwało na oddalenie w całości.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalono na podstawie złożonych przez strony dokumentów. Dokumenty złożone w sprawie nie były kwestionowane przez żadną ze stron w zakresie ich prawdziwości. Pozwany, co prawda, zarzucał nie przedstawienie przez powoda oryginałów umów pożyczki oraz cesji wierzytelności, równocześnie jednak nie kwestionował, aby doszło do zawarcia umowy pożyczki, ani też nie kwestionował autentyczności swojego podpisu na niej. Odnosząc się natomiast do umowy cesji nie kwestionował jej prawdziwości, a jedynie okoliczność, że umowa ta nie wykazuje, aby powód w sposób skuteczny nabył w oparciu o nią wierzytelność o wysokości dochodzonej w niniejszym postępowaniu.

W myśl art. 720 Kodeksu cywilnego (dalej k.c.) przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W świetle przepisów kodeksu cywilnego pożyczka jest umową konsensualną gdyż dochodzi do skutku przez samo porozumienie stron. Pożyczka jest umową dwustronnie zobowiązującą, lecz nigdy wzajemną. Istotą pożyczki jest to, iż kwota pożyczona przez dłużnika musi zostać zwrócona (art.720 k.c.). Umowa pożyczki może być zawarta w dowolnej formie (ustnej, pisemnej, w formie aktu notarialnego, lub przez czynności konkludentne), przy czym umowa, której wartość przenosi 500 złotych, powinna być stwierdzona pismem.

W świetle wyżej przedstawionego stanowiska strony pozwanej uznać należało, że powód winien był w toku niniejszego postępowania wykazać, że w chwili zawarcia umowy cesji pożyczkodawcy przysługiwała w stosunku do pozwanego wierzytelność w wysokości wskazanej w aneksie do przedmiotowej umowy. Pozwany kwestionował bowiem zaś fakt nabycia wierzytelności przez powoda i jej wysokość.

W tym miejscu należało wskazać, że w niniejszej sprawie z uwagi na stanowisko strony pozwanej, to na powodzie w pierwszej kolejności spoczywał obowiązek wykazania faktów prawotwórczych w postaci istnienia wierzytelności stanowiącej podstawę jego żądania, jak też jej wysokości. Powód zaś w ocenie Sądu nie udowodnił, aby w sposób skuteczny została jemu sędowana kwota w wysokości 1.636,09 złotych.

Wyjaśnić należy, iż materialnoprawny ciężar rozkładu ciężaru dowodu reguluje norma art. 6 k.c. stanowiąca, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zwrot „wywodzi skutki prawne” odnosi się do strony postępowania i ma to znaczenie, że podkreśla zależność między kierunkiem aktywności dowodowej strony, a faktami prawnymi, które ma wykazać.

Przedmiotem dowodu są fakty istotne dla rozstrzygnięcia, które można nazwać jako prawne (art. 227 k.p.c.), wśród których należy wyróżnić fakty, z których strona wywodzi skutki prawne i które są opisane w hipotezach norm prawa cywilnego materialnego. Dla potrzeb tego postępowania można podkreślić, iż przepis ten wskazuje kierunek aktywności dowodowej stron, określa więc - w połączeniu z normami prawa materialnego - które fakty podlegają dowodzeniu. Powód dochodząc roszczenia związany jest ciężarem udowodnienia okoliczności uzasadniających żądanie, więc opisanych hipotezami norm prawa cywilnego materialnego znajdujących zastosowanie dla oceny stanu

faktycznego. Są to fakty, z których strona wywodzi skutek prawny, a więc prawotwórcze. Powyższe wskazuje, że w pierwszej kolejności obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania w odpowiednią podstawę prawną. Niemożność przeprowadzenia takiej subsumpcji, samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie.

Pamiętać bowiem w tym miejscu należy, że uregulowany w art. 509 k.c. przelew wierzytelności należy do czynności prawnych rozporządzających, gdyż przenosi na nabywcę wierzytelność przysługującą zbywcy, tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia. Warunkiem skutecznej cesji wierzytelności jest istnienie tego prawa. Aby wierzytelność mogła być przedmiotem przelewu, musi być w dostateczny sposób zindywidualizowana poprzez dokładne określenie stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika. Judykatura przyjęła, że oznaczenie wierzytelności to wskazanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Elementy te w momencie zawierania umowy przelewu powinny być oznaczone lub przynajmniej oznaczalne. Natomiast do chwili przejścia wierzytelności z majątku zbywcy do majątku nabywcy winno nastąpić dokładne sprecyzowanie pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w ramach którego istnieje zbywana wierzytelność (wyrok SN z dnia 11 maja 1999 r., III KKN 423/99, Biul. SN 2000/1/1).

Przenosząc powyższe na płaszczyznę rozpoznawanej sprawy podkreślić należy, iż przedłożone przez powoda dokumenty w postaci umowy pożyczki w niepełnym zakresie bez załącznika w postaci harmonogramu spłat oraz umowy cesji nie mogą stanowić podstawy do ustalenia, że w chwili zawierania umowy przelewu wierzytelności poprzednikowi prawnemu powoda (...) sp. z o.o.) przysługiwał w stosunku do R. S. wierzytelność o wartości 1.636,09 złotych, tj. w wysokości wskazanej w załączniku numer 1 do tejże umowy. W tym miejscu wymaga wskazać, że dokumenty te stanowiły wystarczającą podstawę do wydania wyroku zasądzającego w świetle art. 339 § 2 k.p.c. w zw. z art. 339 § 1 k.p.c. tj. w sytuacji zaistnienia podstaw do wydania wyroku zaocznego, a tym samym przyjęcia przez sąd za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie, pod warunkiem, że nie budzą uzasadnionych wątpliwości. W sytuacji jednak zajęcia stanowczego stanowiska przez pozwanego i podważenia skuteczności dokonania umowy cesji jego wierzytelności w kwocie 1.636,09 zł przedstawione przez powoda dowody nie jawią się już jako wystarczające dla uznania zasadności żądania.

Przede wszystkim powód nie wykazał w jakiej dacie w sposób skuteczny doszło do wypowiedzenia przez (...) sp. z o.o. umowy pożyczki i czy zachowane zostały przy tym wypowiedzeniu rygory unormowane w § 11 umowy, jak chociażby zachowanie formy (na piśmie) oraz okresu wypowiedzenia (14 dni kalendarzowych lub 7 dni kalendarzowych w przypadku zagrożenia upadłością lub niewypłacalnością pożyczkobiorcy).

Nie uszło przy tym uwadze Sądu, że powód w swoim piśmie w sposób głośłowny powołuje się na okoliczność wypowiedzenia pozwanemu umowy pożyczki w czwartym okresie odsetkowym, nie przedkładając jednak w tym względzie żadnego dokumentu, ani też nie wyjaśniając przyczyn tego zaniechania. Zaniechanie takie nie jest jasne zwłaszcza w sytuacji, gdy zgodnie z ustaleniami umowy cesji (...) sp. z o.o. zobowiązany był do przedstawienia w terminie 30 dni od podpisania umowy na rzecz nabywcy wierzytelności dokumentów potwierdzających istnienie wierzytelności oraz jej wysokość (§ 6 umowy cesji). Powód nie przedłożył również dokumentów pozwalających na ustalenie sposobu uiszczania przez pozwanego rat, w tym chociażby zestawienia rat uiszczonych. Co znaczące w toku postępowania nie przedłożono także harmonogramu spłaty rat, który to dokument jest integralną częścią umowy pożyczki stanowiąc załącznik do niej, uniemożliwiając tym samym ustalenie wysokości oraz dat spłaty, do których zgodnie z umową pożyczki zobowiązał się pozwany.

Powyższa analiza wszystkich dowodów powołanych w sprawie prowadziła do konkluzji, że powód nie wykazał istnienia wierzytelności w wysokości dochodzonej w niniejszej sprawie, gdyż żaden z zaferowanych przez niego dowodów wysokości tej nie pozwalał ustalić. Podkreślenia wymaga, iż w konsekwencji braku domniemań służących dokumentom urzędowym, ocena przedstawionych przez stronę powodową dokumentów, jako dokumentów prywatnych, zwalniała stronę pozwaną z konieczności przeprowadzenia dowodu negatywnego, tj. obalenia twierdzeń strony powodowej, wywodzonych przez nią z tych dokumentów. Podkreślić należy bowiem, iż, zgodnie z art. 6 k.c.

ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Stosownie zaś do art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, stąd też - co do zasady - w postępowaniu cywilnym to powód powinien udowodnić istnienie dochodzonej wierzytelności, okoliczności jej powstania oraz wysokość.

Uwzględniając powyższe rozważania sąd na podstawie art. 347 k.p.c. uchylił wyrok zaoczny i oddalił powództwo uznając, iż powód nie wykazał wysokości swojego żądania.

W świetle powyższego orzeczono jak w sentencji.

SSR Anna Dulcka

ZARZĄDZENIE

1. odnotować;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda;
3. przedstawić z apelacją lub za 30 dni.

SSR Anna Dulcka